Štátna pomoc v sektore mlieka

V Sielnici sa 10. októbra 2017 zišli prvovýrobcovia mlieka z celého Slovenska na Dni prvovýrobcov mlieka (DPM). Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka organizuje DPM každoročne v októbri – tento rok to bolo už po trinásty-krát.

Aj tento rok bolo odborným cieľom podujatia priniesť najnovšie informácie zo sektoru mlieka u nás a vo svete a rozvinúť diskusiu na aktuálne témy. DPM má však aj svoj ľudský rozmer. SZPM, ako samosprávna organizácia združujúca prvovýrobcov mlieka si aj tento rok chcela uctiť prácu prvovýrobcov mlieka a všetkých tých, ktorí sa podieľajú na výrobe tejto dôležitej, ale v poslednej dobe aj problematickej komodity.

Program podujatia sa niesol v znamení hľadania odpovedí na otázku: „Ako sa môže slovenský prvovýrobca udržať na trhu s mliekom?“

V odborných príspevkoch a diskusiách odznelo množstvo informácií a faktov, ktoré potvrdzovali, že výroba mlieka sa v súčasnosti ešte stále spamätáva z 3 mliečnych kríz, ktoré si v posledných desiatich rokoch vybrali na tomto sektore krutú daň. Prvovýrobcovia mlieka zaznamenali z dôvodu prepadu nákupných cien mlieka vážne straty, klesli stavy kráv, čo sa podpísalo pod výrazný pokles produkcie a dodávok mlieka. Mnohé podniky nevedeli pokryť straty z iných činností a skončili s výrobou mlieka.

Účastníci DPM 2017 skonštatovali, že napriek tomu, že ceny viacerých mliečnych komodít, hlavne ceny masla dosahujú svoje historické maximá, sektor prvovýroby mlieka ťahá za kratší koniec. V súčasnosti síce došlo k miernemu oživeniu nákupných cien, ale ich výška ešte stále nepokrýva úroveň výrobných nákladov. A nie je to z dôvodu, že by slovenskí prvovýrobcovia mlieka mali vyššie náklady, ako ich európski kolegovia, ale preto, lebo majú nižšie príjmy. Rozdiely v príjmoch tvorí hlavne rôzna úroveň podpory od štátu, ktorá na Slovensku výrazne zaostáva za podporou v okolitých krajinách.

Medzi predstaviteľmi štátu a zástupcami sektoru mlieka panuje dlhodobá zhoda v tom, že pre zachovanie sektoru mlieka na Slovensku je potrebné uplatňovať systémové opatrenia. Skupina odborníkov na mlieko, ktorá pracuje pod gesciou Ministerstva pôdohospodárstva už minulý rok pripravila systémové opatrenia, ktoré by mohli zabezpečiť udržanie sektoru mlieka na Slovensku. Jednou z najdôležitejších súčastí opatrení je podpora cez tzv. zelenú naftu.

Problémom však je, že tento rok sa nenašli národné zdroje na realizáciu pripravených systémových opatrení. Doteraz žil sektor mlieka vo viere prísľubov, že zdroje na realizáciu týchto opatrení by mali byť súčasťou návrhu štátneho rozpočtu.

Veľké rozčarovanie však prišlo pred pár dňami, keď sa zistilo, že do návrhu štátneho rozpočtu sa štátna pomoc na realizáciu systémových opatrení na udržanie sektoru mlieka vôbec nedostala. Navyše položka štátnej pomoci sa oproti minulému roku znížila z vyše 3 miliónov EUR na 1 milión EUR.

Táto skutočnosť vážne ovplyvnila atmosféru DPM 2017 a napätie sa zvýšilo hlavne tým, že bolo konštatované, že napríklad úroveň štátnej pomoci v susednom Česku dosahuje vyše 140 miliónov a v Maďarsku dokonca vyše 300 miliónov EUR.

Účastníci Dňa prvovýrobcov mlieka 2017 vyjadrili vážnu nespokojnosť s postojom štátu k otázke podpory sektoru prvovýroby mlieka. Konštatovali, že ak štát nezmení svoj postoj, bude to znamenať vážne oslabenie konkurencieschopnosti a ohrozenie budúcnosti tohto sektora.